

TRIBUNA POPORULUI

REDACTIA
Strada Anlich Nr. 1

ABONAMENTUL
Anstro-Ungaria :
20 cor. pe 1/2
an; pe 1/4 de an
pe 1 luna 2 cor.
Duminecă pe an
4 coroane.
In Romania si
inaintate pe an :
10 franci.
Inainte nu se napotaza

ADMINISTRATIA:
Arad, strada Anlich Nr. 1

INSERTIUNILE:
de un sir garmond: prima
data 14 bani; a doua oara
12 bani; a treia oara 8 b.,
de fiecare publicatiune.

Atat abonamentele cat si
insertiunile sunt a se plati
inainte in Arad.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

Lat-uri sovinișmul!

Am semnalat in ziarul nostru
agrariilor maghiari, „Huzánk“,
el o seamă de fituici soviniș-
s-au intrecut cu buna-cuviință;
ajuns chiar la injurii nedemne
cu Românii, din incidentul con-
romano-bulgar.

Intreaga presa europeana și-a ex-
revolta față cu atitudinea im-
a Bulgariei, și lumea întreaga
mas incrementă în față îndrășne-
minimale a anarhiștilor din orien-
european, — când o voce bine-
are, față cu bandiții, se ridică din
maghiare.

Nu ne așteptam, la drept vorbind,
organul unei fracțiuni apro-
de unele cercuri guvernamen-
să fie interpretul unor senti-
cari, dacă există între soviniș-
sunt nu numai detestabile, dar
o dovadă de lipsă de moralitate,
de claritate în judecată și tot
reprezintă un pericol pentru schi-
politice.

„Huzánk“ și codițele ei au cinis-
a pune față în față propa-
comitetului macedonean bul-
cu acțiunea Ligii române, ca
mişcări similare, cu similare ten-
și cari usoază aceleași mijloace
pentru ajungerea unui scop

Nu este de discutat chestia, ce
rușinează a pune soviniștii,
adăvărul, căci nu poate fi
de o paralelă între o acțiune
legală și justificată, născută
nevoia de apărare și de conser-
națională și între o acțiune in-
să spre o expansiune forțată,
nejustificată, ale cărei matadori sunt
ordinari.

Nu putem însă să nu ne oprim
a examina în fond această is-
soviniștă.

Ne aducem aminte că pe timpul
războiului „războiul orientat“, războiul
ruso-turc, pe când întreaga
privea cu o binevoitoare aten-
proba de sânge pe care o făcea
șanțul român în șanțurile dela
na, injuriile și insultele la adresa
curgeau și se întreceau nu
coloanele ziarelor maghiare.
trecut însă timp de atunci;
relația politică europeană s'a schim-
așa fel, încât astăzi regatul
se găsește în aceeași sferă
terese ca și Monarchia noastră,
câștigul sau pierderea uneia din
afectează și interesele celei-

această stare de lucruri atitu-
soviniștilor maghiari s'a schim-
oare?

Scrisorile numitelor organe sovi-
ne dovedesc, că același e punc-

tu în care stă sovinișmul maghiar
față cu Românii și astăzi, când cer-
curile hotărtoare ale monarhiei s'au
declarat în mod oficial solidar cu
pretențiile României față cu guvernul
bulgar.

Superioritatea morală a României
față cu vrăjmașul slav caută să o
înjoșească dreptatea Românilor o po-
negrește, în față unui conflict even-
tual al României cu un vrăjmaș al
Triplei alianțe și cântă osanele vrăjma-
șului comun:

Sovinișmul maghiar!

O dovadă este aceasta, în cel
mai bun caz, de lipsă de serioșitate
politică, o dovadă este că o culpabilă
îndărătnicie a devenit parte organică
a sufletului sovinișt.

În timpul din urmă unele ziare
maghiare au accentuat marea nevoie
și avantajul unei apropieri între
Români și Maghiari, ear decurând
„Pesti Naplo“ îndigita micimea și
slăbiciunea poporului maghiar. În față
acestei stări de lucruri, trebuie să so-
cotim de inconștiente, mai mult chiar,
de vrăjmașe interesului propriu, svêc-
nirile soviniște ale unor organe de
publicitate.

Interesele Monarhiei noastre, in-
teresele României, interesele Triplei-
alianțe, în ce privește chestiunile ca-
terne, și în special situația din Pen-
insula Balcanică, sunt identice; În-
tărirea României în Peninsula Balca-
nică este o garanție, o asigurare a
liniștii dezvoltării a chestiei orien-
tale, rana deschisă în trupul omului
bolnav, a Turciei; o garanție, o asigu-
rare a păcii, un avantaj pentru
dezvoltarea vieții statelor, bine apre-
ciată de statele ce s'au constituit în
alianța triplă.

Și în acest concert străbate stri-
denta voce slabă a micului popor
maghiar, ca să strice armonia?

Este glasul sovinișmului maghiar,
care pierde din vedere interesele mari,
interesele vitale, în preocupățiunea
sa de mărire nejustificată.

Întărirea elementului românesc
atât în afară de regatul Sfântului
Stefan, cât și în patria noastră, este
o garanție a liniștii, păcii și deschi-
derii drumului culturii, este întărirea
zidului de apărare contra potopului
slav în orientul european. Slăbirea
elementului românesc, ar lăsa un gol
pe care maghiarii nu-l pot implini și
care prielnic ar fi pentru întinderea
muscălească.

De aceea, momente semnificative,
cum este incidentul conflictului ro-
mano-bulgar, ar trebui să trezească
sufletele îmbătate de idei fixe, și să
îndrume spre calea unei conlucrări
popoarele avisate unele la altele.

În lături sovinișmul!

Disolvarea Reichsrathului este
un fapt îndeplinit. Eată patenta im-
periaa apărută în oficiosul „Wiener
Zeitung“:

Not, Francisc Iosif I, din
rația lui Dumnezeu împărat al Au-
striei, rege apostolic al Ungariei
etc. etc. aducem la cunoștința tutu-
ror celor ce se cuvine:

Art. 1. Adunarea deputaților con-
siliului imperial este disolvată.

Art. 2. Nouile alegeri generale
pentru parlament se vor porni și
se vor îndeplini de odată.

Dat în Viena, capitala și sca-
nului imperial, la 7 Septembrie, în
anul al 52-lea al domniei noastre.

Francisc Iosif.

Körber, Spens, Rezek, Giovanelli,
Weltersheimb, Böhm, Hartel, Call,
Pientak.

Patenta este însoțită de motivarea
disolvării parlamentului din partea gu-
vernului. De trei ani de zile, se spune
în motivare, nu există un budget întoc-
mit și controlat de parlament. Progresul
economic stagnează pe toate terenele, cu-
ceririle industriei și comerțului univer-
sal au ajuns în mâinile altor state.
Această stare de lucruri nu măi pute
dura, parlamentul a trebuit să fie disol-
vat.

În consiliul de miniștri care a ho-
tărât disolvarea parlamentului singur mi-
nistrii au fost învinși de disoluțiune.
Atitudinea lui se explică prin îngrijirea
ce cuprinde pe numitul ministru în față
campaniei electorale ce îl așteaptă în Ga-
liția, reamintindu-și atrocitățile dela ale-
gerile din timpul lui Badenii.

Iubileul lui Strossmayer, episcopul
Croaților, iubileul păstoririi sale de 50 de
ani, se serbează acum la Diacovar cu mare
pompă și solemnitate. Alipirea poporului
croat față de capul său înalță nivelul ser-
bării și dă tot-odată privilegii presei sovi-
niște să și verse veninul asupra numitului
episcop.

Carierea jubilantului o resumăm în ur-
mătoarele:

Iosif Jurai Strossmayer, întorcându-se
din străinătate după revoluția din 1848—49.
era om tânăr, în vârstă abia de 35 ani. După
recomandăția eroicului ban al Croației, de
atunci, contele Jelacic, Strossmayer a fost
numit episcop.

S'a distins prin sentimentele sale națio-
naliste, prin lupta sa energetică întru apărarea
prerogativelor poporului și prin munca depusă
pentru înălțarea neamului său.

Bucuria patrioților.

Directorul „Nouet Reviste Române“,
dl Radulescu-Motru, un Român filo-
sem de altfel, care se vede că nu
și-a dat nici seamă de răul ce-l fac
Oveii, a cerut opinia mai multor
bărași celebri din Europa asupra
chetiei dacă e bine ori nu ca Ro-
mânia să încetățenească pe Oveii.

Între alții, a întreat și pe Zola
și Lombroso, despre cari știe toată

lumea că sunt în serviciile Alianței-
Israelite; se pute dar' ști și aceea,
că ei se vor rosti favorabil pentru
Oveii.

Într'un număr recent al „N. Re-
viste Române“ dl Radulescu-Motru
(profesor universitar de altfel), publică
scrisorile filosemiților Zola și Lo-
mbroso.

Să vezi acum bucurie patriotică,
să vezi cas ce face „Mogyar Szó“,
organul lui Bánffy. . . Ober-rabinerul
soviniștilor publică în traducere epi-
stolele susaminiștilor filosemiți, pen-
tru-ca să-și motiveze astfel înjură-
turile din trecut (și de sigur cele ce
vor urma încă) adresate României,
care, vezi Doamne, este o țeară
barbară și nu voește să se dea pe
mâna perclunaților.

De ce nu reproduce însă „Magyar
Szó“ și cele ce scrie Drumont?

Vom reproduce noi!

Scrisoarea lui Drumont.

(Adresată „N. Reviste Române“.)

Cred că am răspuns de mai înainte
la întrebarea pe care îmi faceți cinstea de
a mi-o pune, când acum patrusprezece ani
am resumat în opera mea „La France Juive“,
istoria ovrilor în țeara noastră înainte și
după Revoluție.

E lucru sigur în adevăr, că ovrile
române și ovrile franceze nu formează două
specii de oameni deosebite, ci că sunt
aceeași ovrile, cu același atavism, cu ace-
leași înaintate și aceleași pașani.

Așa dar' puteți fi siguri că opera de
înainte pe care ovrile au făcut-o la noi, o
vor face și la D-tră prin procedee aproape
identice. Singura deosebire este că o vor
face probabil în mai puțin timp, din pricina
întreii câștigate care le permite astăzi de a
accelera mișcarea.

Nu pot să vă dau alt sfat mai în-
țelept de cât a vă spune:

Ați ajuns, fără să vă dați seamă
poate, la un moment solemn și tragic al
istoriei Voastre; cântăriți bine situațiunea.
reflectați în mod matur înainte de a hotărî
soarta patriei Voastre și mai cu seamă
câtați să vă folosiți de experiența altora.
Vedeți ce au făcut Ovrile cu Franța, care
altădată era așa de puternică, așa de
bogată în oameni și în bani. Cetiți istoria
noastră și o să vedeți desfășurându-se în-
tr'însa propriul vostru destin, cu aceeași
claritate cu care se reflectă într'o oglindă
trăsăturile unei fețe omenești. . .

La sfârșitul secolului al 18-lea con-
dițiunea ovrilor în Franța era aproape
aceeași ca acum în România. O să vă
faceți o idee de aversiunea și nelcrederea
pe care deșii o inspirau atunci, cetind
Petiția negustorilor din Paris contra admi-
terii ovrilor.

Un decret al consiliului hotărîse ca
streiții să poată intra în corporațiunile
meșterugurilor în virtutea unor brevete
acordate de către rege. Ovrile, totdeauna
la pândă, își închipuiau că le va fi ușor să
se străcoare prin această ușă întredeschisă.

Cu acest privilegii cele șase corpo-
rațiuni ale negustorilor parizieni au făcut
celebra protestare de care vorbesc.

„Admiterea acestei specii de oameni
într'o societate politică nu poate fi de cât
foarte periculoasă, scria Petițiunea; ei pot
fi asemănați cu niște viespi cari se introduc
în stup pentru a omorî albinele, a le des-
chide pântecul, scoțându-le miera din
măruntăie. Astfel sunt ovrile, la cari e cu
neputință să presupunem calități de cetățean,
ce trebuie cu necesitate să le aibă
toți supușii societăților politice“.

Petițiunea negustorilor din Paris este
de la 1767. Oamenii cari au subscris-o nu
erau de loc niște sectari sau niște ilumi-
nați ei niște cinstiți și practici comercianți,
plin de bun simț, niște contimporari ai lui

Concurs.

Societatea comercială pe acții „Prilipciana“ din Prilipeți, publică concurs pentru postul de conducător al prăvăliei sale.

Petentul trebuie să dovedească prin documente pregătirea sa pentru o astfel de întreprindere; — preferiți vor fi Români.

Dotățiunea conducătorului constă din:

1. Salar anual de cor. 720.
2. Cortel în natură cu ocol și grădină.
3. Tantieme ca și la membrii direcțiunii.
4. Dela birtuit percente obicnuite.
5. După vrednicie, remunerație.

Petițiunile instruate cu documentele de lipsă se vor subșterne până la 15 Septembrie a. c. st. n. la președintele societății, Dlui preot Vasilie Popovici în Patas u. p. Prigor.

Direcțiunea.

493 3—3

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA“

423 16—59

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de orice fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru termîni fixate, de zestre și de pensă.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Oianad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlociul meu pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

Imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de întabulare.

Provoacăndu-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși îmi i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4½ și 5% pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 453 16—18

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fő-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Respons se dă numai dacă la întrebările ce se fac se adună și marcă poștală

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățator; aprobat de Consistor ilustrată cu charți geografice	—	—70
1.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul	—	1.—
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean,	—	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu,	—	—80
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu,	—	2.—
5.) „Principiile politicii“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu	—	4.—
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov.	—	2.50
7.) „Războiul pentru neatarnare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	—	1.20
Prețul „Coroanei“	—	1.60
8.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula nasc. Truția	—	1.—
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu,	—	1.—
10.) „Teoria Dramel“ — de Dr. Iosif Blaga.	—	3.80
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu.	—	1.60
12.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț.	—	5.—
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul,	—	1.50
14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz	—	1.20
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, priceane și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

La comande să se mai adauge de fle-care op 10 fleri spese postale.